

**ODESSA POLYTECHNIC NATIONAL UNIVERSITY,
INSTITUTE OF PUBLIC SERVICE AND ADMINISTRATION**

**UNIVERSITY OF ECONOMICS IN BRATISLAVA
FACULTY OF INTERNATIONAL RELATIONS, SLOVAKIA**

**ALEXANDER DUBCEK UNIVERSITY IN TRENCIN
DEPARTMENT OF POLITICAL SCIENCE, SLOVAKIA**

Emergency Office by akno e.v.

SCIENCE AT RISK EMERGENCY OFFICE BY AKNO E.V.

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОСТІ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ
ТА УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ СПЕЦІАЛЬНИХ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ
РЕЖИМІВ ТА ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ**

**Providing sustainability of public authority and administration systems in the conditions
of special governance modes and recovery of Ukraine**

*Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції*

17 травня 2024 року

Одеса
2024

Оргкомітет конференції

Іжа М.М.	голова, директор ІПСУ, професор кафедри місцевого самоврядування та розвитку територій
Попов М.П.	заступник голови, заступник директора ІПСУ, професор кафедри публічного управління та регіоналістики
Ємельянова О.М.	секретар, провідний фахівець ЛООПДН
Члени оргкомітету	
Карпенко Л.М.	професор кафедри місцевого самоврядування та розвитку територій
Колісниченко Н.М.	завідувач кафедри соціально-гуманітарних наук
Красностановна Н.Е.	завідувач кафедри менеджменту, фінансів і бізнес-технологій
Марущак В.П.	завідувач кафедри державознавства, права та європейської інтеграції
Пахомова Т.І.	завідувач кафедри місцевого самоврядування та розвитку територій
Приходченко Л.Л.	завідувач кафедри публічного управління та регіоналістики
Домашевська К.О.	аспірантка 1 курсу, спеціальність «Публічне управління та адміністрування»
Пазичук А.С.	студент 1 курсу магістратури, спеціальність «Публічне управління та адміністрування»
Проноза О.О.	студент 1 курсу магістратури, спеціальність «Менеджмент»
Тітаренко Я.О.	студентка 1 курсу магістратури, спеціальність «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)»
Baleha Andrianna	Ing., PhD., University of Economics in Bratislava (SK)
Bocková Lucia	JUDr., PhD. University of Economics in Bratislava (SK)
Dziura Boris	Ing., PhD., University of Economics in Bratislava (SK)
Marián Bušša	Mgr., PhD. Alexander Dubček University in Trenčín (SK)

Редакційна колегія збірника матеріалів конференції – Рецензети (Reviewers)

Іжа М.М.	голова, директор ІПСУ, професор кафедри місцевого самоврядування та розвитку територій, доктор політичних наук, професор, (Одеська політехніка)
Попов М.П.	заступник голови, заступник директора ІПСУ, професор кафедри публічного управління та регіоналістики, кандидат наук з державного управління, професор (Одеська політехніка)
Воронов О.І.	професор кафедри соціально-гуманітарних наук, доктор наук з державного управління, доцент (Одеська політехніка)
Карпенко Л.М.	професор кафедри місцевого самоврядування та розвитку територій, доктор економічних наук, професор (Одеська політехніка)
Князєва О.В.	доцент кафедри місцевого самоврядування та розвитку територій, кандидат соціологічних наук, доцент (Одеська політехніка)
Комаровський І.В.	старший викладач кафедри менеджменту, фінансів та бізнес-технологій, доктор філософії за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» (Одеська політехніка)
Матвєєнко І.В.	доцент кафедри місцевого самоврядування та розвитку територій, кандидат наук з державного управління, доцент (Одеська політехніка)

Пахомова Т.І.	завідувач кафедри місцевого самоврядування та розвитку територій, доктор наук з державного управління, професор (Одеська політехніка)
Саханенко С.Є.	професор кафедри публічного управління та регіоналістики, доктор наук з державного управління, професор (Одеська політехніка)
Сліпенюк В.В.	доцент кафедри державознавства, права та європейської інтеграції, доктор філософії зі спеціальністю «Право» (Одеська політехніка)
Augustín Michael	Mgr., PhD., MPA. University of Economics in Bratislava (SK)
Brocková Katarína	Dr. habil., JUDr., Ing., LL.M, PhD. University of Economics in Bratislava (SK)
Čech Lubomír	doc., PhDr., CSc. University of Economics in Bratislava (SK)
Grešš Martin	doc. Ing., PhD. University of Economics in Bratislava (SK)
Janas Karol	doc. PhDr. et PaeDr., Phd.,DrSc. Alexander Dubček University in Trenčín (SK)
Kucharčík Rudolf	Dean of the Faculty of International Relations, doc. PhDr., PhD. University of Economics in Bratislava (SK)
Kunychka Mykhaylo	Ing., PhD. University of Economics in Bratislava (SK)
Lipková Ľudmila	Dr. h. c. prof. Ing., CSc. Alexander Dubček University in Trenčín (SK)
Raneta Leonid	Ing., PhD. University of Economics in Bratislava (SK)
Struhár Pavol	Mgr., PhD. Alexander Dubček University in Trenčín (SK)
Zubro Tetyana	Mgr., PhD. University of Economics in Bratislava (SK)

3 12

Забезпечення стійкості системи публічної влади та управління в умовах спеціальних адміністративно-правових режимів та відновлення України : матеріали Міжнар. наук.наук.-практ. конф. 17 травня 2024 р. Одеса : Одеська політехніка. 2024. 657 с.

ISBN 978-80-225-5151-9

© Інститут публічної служби та управління
© Одеська політехніка, 2024

політехніка». Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – 2015. – № 635. – С. 156-162.

4. Щотижневий дайджест про інвестиції та розвиток бізнесу в Україні від UkraineInvest/ [Електронний ресурс]. URL: <https://ukraineinvest.gov.ua/news/02-02-2024-2-2-2/>

5. Karpenko L.N. The Activation of Innovation and Investment Development of Industrial Enterprises and its Strategy : [моногр.] / L.N. Karpenko. – Schweinfurt: Time Realities Scientific Group UG (haftungsbeschränkt), 2017. – 471 p.

МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА ТА СУЧАСНІ ВИКЛИКИ У СФЕРІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ: ТЕНДЕНЦІЇ В УКРАЇНІ

Таранчук Сергій Олександрович

здобувач наукового ступеня доктор філософії

Науковий керівник:

Климчук Олександр Васильович

д.е.н., професор,

професор кафедри публічного управління та адміністрування

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

м. Вінниця, Україна

Сучасний виробничо-індустріальний профіль більшості країн світу, незалежно від рівня їх техніко-технологічного та інформаційно-комунікаційного оснащення, передусім формується під впливом фундаментальних і найбільш конкурентоспроможних секторів економіки. Вільні конкурентні відносини країн щодо доступу на ринки виробничих ресурсів зумовлюють прямий вплив на процеси необхідного ресурсозабезпечення національних економік, а також їх подальшу взаємну інтеграцію в межах світового глобалізованого господарства [2, с. 63]. Внаслідок цього, сформована економічна безпека, що загалом розглядається як можливість демократичної держави забезпечувати економічне процвітання переважної більшості суспільства за різних умов і обставин, посідає фундаментальне місце у системі забезпечення національної безпеки кожної країни, незалежно від існуючої політичної та соціально-економічної моделі розвитку. Розвиток в умовах сьогодення дестабілізуючих процесів у системі світового господарства, зростання різного роду викликів на глобальному рівні та поширення тенденцій щодо посилення невизначеності умов у процесі здійснення економічної діяльності актуалізують наукові пошуки у забезпеченні сталого розвитку економічного процвітання країн. Поглиблення вигідної взаємодії та зростання економічної взаємозалежності між країнами потребують проведення подальших наукових досліджень виникаючих причинно-наслідкових взаємозв'язків між сучасними викликами глобалізації та забезпеченням міжнародного безпекового економічного середовища у відповідності до встановлених цілей сталого розвитку, які виступають головним вектором гармонійного та збалансованого економічного розвитку країн світу.

Потрібно відзначити той факт, що формування ефективної державної політики у напрямку забезпечення економічної безпеки держави пов'язано із цілою низкою об'єктивних процесів, тенденцій та явищ, які постійно відбуваються в національній економіці та суспільстві, а також проявляються на рівні глобальної економіки. Суперечливість і турбулентність інтеграційних процесів надає вагомому значення проблемі економічної безпеки країни як базової основи у забезпеченні її національного суверенітету, конкурентоспроможності, обороноздатності, а також входження країни до

системи світової економіки [7, с. 4]. Макроекономічні та виробничі пріоритетні напрями розвитку різних країн світу формуються під впливом значної кількості об'єктивних і суб'єктивних чинників, які сильно корелюють із показниками і рівнем розвитку національної економіки, ресурсного забезпечення галузей, соціально-економічного забезпечення суспільства, процесів внутрішньої децентралізації державного управління та адміністрування, екологічної складової тощо [3, с. 56]. Відтак економічну безпеку кожної країни потрібно розглядати як складову підсистему міжнародної економічної безпеки, що, в свою чергу, виступає вагомим структурним і дієвим компонентом системи глобальної економічної безпеки, ключовим об'єктом захисту та кінцевою метою якої є дотримання світового економічного порядку та досягнення цілей сталого розвитку. Зростаюча роль міжнародних економічних відносин та посилення процесів глобалізації зумовлюють розширення фокусу проведення наукових досліджень у сфері державного управління щодо формування системи економічної безпеки.

Сучасна економічна безпека держави має тісно взаємопов'язувати між собою її ключові елементи, які при ефективному державному управлінні здатні реалізовувати наявний потенціал та досягати стратегічних показників запланованого рівня захищеності. Водночас можуть відбуватися й зворотні процеси, зокрема у тих випадках, коли держава не здійснює необхідних заходів щодо забезпечення національної економічної безпеки, і тоді виникаючий негативний вплив загроз утворює комплекс небезпечних явищ різного рівня, що загалом призводять до виникнення національної кризи [5, с. 3]. Тому розвиненість державної економічної безпеки в умовах розширення процесів глобалізації набуває статусу одного із найвищих пріоритетів під час формування державної політики, зумовлюючи виняткове значення внаслідок аргументації прийняття політичних управлінських рішень. Запроваджені науково-концептуальні засади та система забезпечення економічної безпеки мають передбачати проведення постійного моніторингу поточних соціально-економічних процесів відносно їх впливу на формування системи економічної безпеки, діагностування розроблених стратегічних програм і відповідності прийняття нормативно-правових документів, а також ґрунтовного аналізу ефективності прийняття рішень у сфері економічної політики як на національному рівні, так і на нижчих організаційно-управлінських рівнях.

В умовах сьогодення України культура забезпечення економічної політики, яка орієнтована на формування дієвої економічної безпеки, лише розпочинає свій розвиток. Прискорений системний перехід та імплементації загальносвітових, зокрема європейських, імперативів економічної безпеки до запровадження постулатів повсякденної політики економічного розвитку потребуватиме обґрунтованого врахування сучасних викликів і загроз у практиці прийняття нормативних документів та вироблення відповідної політики. До того ж, забезпечення економічної безпеки передбачає вирішення нагальної проблеми: чи варто наразі здійснювати інвестування у мінімізацію ще не реалізованих загроз, особливо в умовах критичного та раціонального використання коштів і ресурсів розвитку. Отриманий практичний досвід вказує на те, що врахування комплексу реальних загроз економічній безпеці – різного роду небезпечних дій, процесів, тенденцій та явищ у всіх сферах і галузях національної економіки, розуміння логічної послідовності процесів їх розвитку і взаємовпливу в кризових умовах дозволяють розробляти стратегічні засади національної стійкості, що спрощує запровадження заходів та подальше коригування економічної політики держави, яка орієнтована на забезпечення умов всебічної захищеності від ймовірних зовнішніх та внутрішніх загроз [1, с. 1]. При цьому стратегічною метою, яка органічно підпорядковується засадам державної політики щодо формування безпечних умов в економічній сфері, виступає всебічний захист національних інтересів, дотримання на практиці економічних свобод суб'єктів підприємництва і населення, виявлення та нейтралізація потенційних і реальних викликів та загроз, мінімізація або подолання негативних проявів у економічній, соціальній та політичній сферах внаслідок розвитку глобалізаційних процесів.

Незважаючи на військову агресію РФ, українська держава продовжує реалізовувати політику європейської і євроатлантичної інтеграції, яка, відповідно до встановлених вимог, має здійснюватися на глобальному, регіональному та субрегіональному рівнях. Прагнення України до найшвидшого підписання Угоди про асоціацію до Європейського Союзу сприятиме поглибленню процесів економічної кооперації та посиленню стабільності безпекових економічних взаємовідносин між країнами-членами та Україною. Наразі найвищу стурбованість потрібно вбачати у невпинному зростанні дефіциту в державному бюджеті, швидкому збільшенні розмірів державного боргу і відповідних видатків на його обслуговування, що виступають безпосередніми економічними наслідками повномасштабної війни, а також тими критеріями, які зумовлюють негативний вплив на формування економічної безпеки України у середньо- та довгостроковій перспективі. Зокрема, суттєво погіршується демографічна ситуація в країні, що здатна створити довготривалі негативні наслідки для всіх без виключення складових компонентів економічної безпеки.

Встановлено, що в сучасних умовах держава не здатна забезпечити усіх бажаючих робочими місцями. Як наслідок, особи працездатного віку вимушені шукати притулок і роботу за кордоном, що негативно впливає на економіку країни, наносячи цим самим її мільйонні збитки щороку від масової міграції працездатного населення. Для вирівнювання окресленої ситуації на ринку праці та створення необхідної кількості робочих місць уряд країни вже використовує цілу низку напрацьованих схем (зокрема, проєкт Міністерства економіки України «є-Робота», надання грантів та державне фінансування підприємницької діяльності, кошти на навчання затребуваним професіям тощо) і намагається створити більше можливостей для цього [6, с. 67–68]. Враховуючи світовий досвід, майбутні потужності потрібно зосередити на підприємствах середнього розміру (від 50 до 249 працюючих), які є достатньо гнучкими в ринкових умовах, а також здатні інвестувати значні капіталовкладення й впроваджувати у виробництво інновації. Такий напрям відповідає сучасним вимогам децентралізації управління та незалежного використання регіонами фінансових і матеріальних ресурсів [4, с. 80]. У перспективі для вирішення демографічних проблем та масового повернення українських громадян з-за кордону потрібно планувати та вживати дієвих державних заходів не лише в стратегічній перспективі, але й у коротко- і середньостроковому періодах, забезпечуючи підтримку оптимальних доходів та повної зайнятості населення.

Таким чином, можна констатувати, що державну політику економічної безпеки потрібно розглядати як вагому складову державної політики національної безпеки, яка відзначається цілеспрямованою діяльністю органів державної влади на усіх рівнях управління. Така політика має ініціювати необхідні управлінські рішення, здійснювати реалізацію стратегічних пріоритетів щодо протекціонізму національних економічних інтересів, забезпечення економічних свобод суб'єктів господарювання і населення, нівелювання найбільш небезпечних ризиків та усунення негативних проявів економічної глобалізації на усій території країни. Наявність значної кількості високоймовірних загроз і викликів свідчить про те, що профільним органам державної влади та іншим суб'єктам забезпечення національної економічної безпеки необхідно здійснювати модернізацію стратегічних аспектів проведення планування й прогнозування та вибору пріоритетів управлінської діяльності на різних рівнях, орієнтуючись на зміцнення економічної безпеки держави. Дієва економічна безпека держави як невід'ємна спроможність національної економіки має забезпечувати визначену стійкість до внутрішніх і зовнішніх загроз, формувати високий рівень конкурентоспроможності у глобалізованому економічному середовищі, підтримувати стає та збалансоване економічне зростання, застосовуючи сучасні критерії оцінювання та моніторингу ключових параметрів національної економіки, здійснення аналізу стратегічної ефективності державної економічної політики тощо.

Список літератури

1. Актуальні виклики та загрози економічній безпеці України в умовах воєнного стану. Аналітична доповідь. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2023-05/executive-1.pdf>.
2. Климчук О.В. Економічне значення та оптимізація використання енергетичних ресурсів. *Вісник аграрної науки*. 2015. № 6. С. 62-66.
3. Климчук О.В. Регуляторні процеси у формуванні сталого соціально-економічного розвитку України. *Сучасні тенденції розвитку фінансових та інноваційно-інвестиційних процесів в Україні*. Матеріали VI Міжн. наук-практ. конф.: Вінниця: ВНТУ, 2023. С. 55–57. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/52183/2/zbirn2023.pdf>.
4. Климчук О.В. Сучасні тренди та глобалізаційні виміри управління інформаційними технологіями і системами в Україні. *Економіка і організація управління*. 2021. № 1 (41). С. 72–85. DOI: <https://doi.org/10.31558/2307-2318.2021.1.7>.
5. Корчинський І. О., Мельник С. І. Основні загрози економічній безпеці держави в сучасних умовах розвитку. *Ефективна економіка*. 2019. № 10. DOI: [10.32702/2307-2105-2019.10.79](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.10.79).
6. Самборська О.Ю., Климчук О.В. Негативний вплив війни на зайнятість та доходи українців. *Інноваційна економіка*. 2023. №3 (95). С. 63–69. DOI: [10.37332/2309-1533.2023.3.8](https://doi.org/10.37332/2309-1533.2023.3.8).
7. Толуб'як В. С., Королук Ю. Г. Політика економічної безпеки України в умовах глобальних загроз. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2019. № 6. DOI: [10.32702/2307-2156-2019.6.3](https://doi.org/10.32702/2307-2156-2019.6.3).

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ В ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПРОСТІР	287
Розмарина А.Л.	
ПРИЧИНИ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ТА БАГАТОВЕКТОРНОСТІ МІЖНАРОДНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ	290
Сонечко О.С.	
СТРАТЕГІЧНІ ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ	293
Стоянова П.В.	
Карпенко Л.М.	
МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА ТА СУЧАСНІ ВИКЛИКИ У СФЕРІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ: ТЕНДЕНЦІЇ В УКРАЇНІ	296
Таранчук Сергій Олександрович	296
Климчук Олександр Васильович	296

ДИСКУСІЙНИЙ МАЙДАНЧИК 4

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНИМ ТА ГУМАНІТАРНИМ РОЗВИТКОМ У ПОСТКРИЗОВОМУ СВІТІ	300
РОЗВИТОК ЗАСАД СПІВРЕГУЛЮВАННЯ М'ЯСНОЇ ГАЛУЗІ	300
Бондаренко Михайло Олександрович	
Наконечний Андрій Анатолійович	
ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ З ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ: ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	303
Васалатій Артур В'ячеславович	
ІНФОРМАЦІЙНИЙ ВПЛИВ НА ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	306
Воронов Олександр Ігоревич	
Плешко Едуард Анатолійович	
СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ НАСЕЛЕННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД	309
Данилюк Катерина Володимирівна	
ПРОБЛЕМАТИКА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ОСІБ (ВЕТЕРАНІВ), ЩО ЗВІЛЬНЯЮТЬСЯ З ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ, ЯК СКЛАДОВОЇ ЇХНЬОЇ СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ	312
Домбровська Ольга Геннадіївна	
КОМУНІКАЦІЙНА ПОЛІТИКА В УМОВАХ КАДРОВОГО ДЕФІЦИТУ МЕДИЧНОГО ПЕРСОНУЛУ В УКРАЇНІ	317
Друмов Денис Анатолійович	
ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В СЕКТОР ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ НА ОСНОВІ ЗАРУБІЖНИХ МОДЕЛЕЙ	320
Замостяник Григорій Михайлович	
КРИЗОВІ ВИКЛИКИ ДЛЯ СФЕРИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ	323
Заславський Дмитро Юрійович	
ОБҐРУНТУВАННЯ ЗАХОДІВ ЩОДО ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ПРИКЛАДІ ПНПУ ІМЕНІ В.Г. КОРОЛЕНКА	326
Івер Аліна Олегівна	
ШЛЯХИ РЕАНІМАЦІЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ЖИТТЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ КРИЗИ	329
Козловцева Валентина Анатоліївна	